

POROČILO ZVEZE MZPM VELENJE ZA LETO 2022

Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje (Zveza MZPM Velenje) je prostovoljska organizacija društev prijateljev mladine, ki delujejo v dobro otrok, mladostnikov in družin. MZPM Velenje je nevladna, nepolitična, samostojna, humanitarna, prostovoljska in nepridobitna zveza društev, ki deluje v javno dobro. Združuje društva iz Mestne občine Velenje ter občin Šoštanj in Šmartno ob Paki. V nekaterih nacionalnih projektih ZPMS opravlja tudi funkcijo regijskega koordinatorja nacionalnih programov in projektov (Otroški parlament, Evropa v šoli ...). Zveza se nenehno odziva na aktualna družbena vprašanja in dogajanje v lokalnem okolju, s svojim delovanjem pa veliko prispeva k oblikovanju pozitivnih vrednot življenja otrok, mladostnikov ter družin v Šaleški dolini in širše.

Temeljno vodilo pri prizadevanjih za uresničitev programa MZPM Velenje v letu 2022, ki je bilo kot že dve leti pred njim do jeseni zaznamovano s pandemijo novega koronavirusa, je bilo ustvarjanje boljših pogojev za kvalitetno življenje otrok, mladostnikov in družin. Ob tem smo v vseh programih in projektih skrbeli tudi za etičnost in skrb za spoštovanje Konvencije o otrokovih pravicah. Zaradi številnih omejitev za zajezitev širjenja COVID-19 smo na podlagi izkušenj iz leta 2021 izpeljali še več načrtovanih programov in projektov kot leto prej. Lahko bi rekli, da je v drugi polovici leta 2022 vse teklo kot pred epidemijo. Zaradi slabše ekonomske situacije družin smo tudi v letu 2022 veliko delali na humanitarnem področju in s tem krepko opravičili status humanitarne organizacije. Status smo 14. marca 2022 nadgradili s statusom »nevladne organizacije v javnem interesu za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva«. Dodelilo nam ga je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. Delo na področju humanitarnosti smo okrepili tudi zato, ker se je na nas s prošnjo za pomoč obrnilo veliko novih družin z otroki. Število družin, ki smo jim pomagali, se je v primerjavi s časom pred pandemijo več kot podvojilo. Pri pomoči družinam iz Šaleške doline smo lahko veliko naredili tudi zato, ker smo bili uspešni pri pridobivanju donacijskih sredstev in materialnih donacij.

Leto 2022 je bilo pri načrtovanju in izvedbi programov in projektov lažje zato, ker smo že imeli nekaj izkušenj z delom v času omejitev zaradi epidemije. Brez inovativnosti in nenehnega prilagajanja razmeram ter načrtovanja dogodkov po več možnih različicah izvedbe, pa bi nam, sploh v prvi polovici leta, težko uspelo. Uspeli smo izpeljati vse načrtovane aktivnosti, dodali smo tudi nekaj novih. Tudi v letu 2022 smo načrtovali in v večini tudi izvedli veliko dogodkov za otroke in družine. Končno smo uresničili tudi željo, da kot prizorišče za prireditve preizkusimo nov oder na ploščadi s Sončno uro, ki je v neposredni bližini Vile Rožle. V nedeljo, 15. maja 2022, na svetovni dan družin, smo pripravili in izvedli odlično obiskano prireditev, ki bo postala tradicionalna. Prizorišče se je odlično obneslo. V letu 2022 smo dobro sodelovali z vsemi, ki radi delajo z otroki, za otroke in mlade, pri tem smo se tudi medgeneracijsko povezovali. Naše prostovoljce smo vključili v več programov in projektov kot v letu 2021, zato so opravili veliko več prostovoljskih ur kot leto prej. Skoraj smo že dosegli številke iz časa pred epidemijo.

ZASEDENOST VILE ROŽLE

Vila Rožle je bila v prvih mesecih leta 2022 manj zasedena kot pred epidemijo, a bolj kot prejšnji dve leti. V času od začetka junija do konca oktobra, je bila vila spet dobro zasedena. Ob koncu septembra je pri nas začel z rednimi srečanji likovni krožek Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje. V času od 20. oktobra do 1. decembra je v spodnjih prostorih vile prvič potekal pettedenski tečaj Lego robotike, ki ga je izvajal Damijan Vodušek. Za tiste, ki so potrebovali humanitarno pomoč, je bila vila odprta celo leto, ne glede na epidemiološko sliko. Trudili smo se, da smo humanitarno pomoč izročali na čim bolj varen način in da se družine, ki smo jim pomagali, niso srečevale med sabo. V novembru in decembru 2022 smo uspešno pripravili vse za projekt Veseli december 2022 (uskladili smo nastope Dedkov Mrazov v šolah, vrtcih in krajevnih skupnostih ter mestnih četrtih, na roke napisali vabila otrokom na prireditve, pripravili 2000 daril za otroke ...). Zaposlenim so pri tem pomagali tudi prostovoljci. V decembru 2022 smo razdelili tudi veliko bogatih daril otrokom iz socialno nespodbudnih okolij, ki smo jih pridobili s pomočjo več donatorjev.

Vila Rožle je bila najbolj zasedena v času poletnih in jesenskih počitnic. V času poletnih počitnic smo v sodelovanju z Mladinskim centrom Velenje peto leto zapored izvajali počitniško varstvo otrok, ki obiskujejo nižje razrede osnovne šole. Ponovno smo vključili otroke iz vseh treh občin Šaleške doline, zato je bilo njihovo število veliko večje kot leto prej, a smo zaradi varnosti vseeno oblikovali manjše skupine. Varstvo smo omogočili vsem staršem, ki so ga potrebovali, večina je koristila dva tedna, tistim, ki so bili res v stiski, smo omogočili tri tedne, če je bil prostor.

Številni Vilo Rožle obišejo tudi zaradi dveh stalnih razstavišč in občasnih razstav, ki jih pripravljamo med letom. Obiskovalci se lahko za ogled razstav naročijo tudi izven delovnega časa, ogled jim na njihovo željo omogočimo tudi čez vikend. Stalni razstavi sta: galerija Male Napotnikove kiparske kolonije (MZPM Velenje) in Sončne zgodbe mladega mesta (Muzej Velenje). V letu 2022 smo pripravili še razstavo, ki smo jo posvetili Kajuhovemu letu. 8. februarja smo objavili razpis, razstavo Ustvari cvet, en

češnjev cvet pa smo odprli v začetku septembra, kot prvo v nizu razstav v sklopu 33. Pikinega festivala. Razstavo smo zaključili s podelitvijo nagrad avtorjem najboljših del. Obisk vseh treh razstav je bil bistveno večji kot leta 2021, sploh od konca maja do konca leta 2022.

UPRAVNI ODBOR, SKUPŠČINA

Koordinacijo celotnega delovanja MZPM Velenje je opravljal Upravni odbor MZPM Velenje. V letu 2022 je imel eno redno in eno dopisno sejo. Na prvi redni seji so se ob izboljšanju epidemiološke situacije člani in članice UO MZPM Velenje zbrali 24. 3. 2022, v Vili Rožle, korespondenčna seja pa je potekala od 18. novembra do 25. novembra 2022. Na podlagi sklepov članov UO MZPM Velenje smo redno letno programsko skupščino MZPM Velenje sklicali in opravili korespondenčno. Potekala je od 25. marca do 1. aprila 2022. Na njej so društva prijateljev mladine, ki glasujejo na skupščini, obravnavala vsa poročila o delu za leto 2021 in plane za leto 2022. Na podlagi sklepov skupščine smo poročilo o delu na AJPES oddali v predpisanem roku, prav tako poročilo o delu prostovoljcev v letu 2021. UO MZPM Velenje je med letom obravnaval vse akcije in prireditve, ki so bile izvedene pod okriljem MZPM Velenje, koordiniral je dejavnost odborov in komisij, bedel je nad trošenjem finančnih sredstev in odobril nakup nove opreme.

DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE

V MZPM Velenje je bilo leta 2022 združenih **13 društev prijateljev mladine**, od tega 7 iz MO Velenje. Pri MZPM Velenje deluje Odbor predsednikov društev prijateljev mladine (DPM). Ta spremlja in koordinira delovanje DPM v Mestni občini Velenje in v občinah Šoštanj ter Šmartno ob Paki. Predsedniki in predsednice MZPM Velenje poročajo o opravljenem delu v društvih, izmenjujejo izkušnje, načrtujejo pa tudi skupne akcije. Delo aktivistov v DPM za otroke in z otroki je v celoti opravljeno brezplačno, prostovoljsko.

DPM organizirajo dejavnosti za otroke in družine preko celega leta. V svojih okoljih poskrbijo za obeležitve različnih praznikov in pomembnih dnevoev kot so kulturni praznik, dan žena, materinski dan, pripravljajo pustovanja, izlete z otroki in starši, ustvarjalne delavnice, vesele urice, pohode, krajše taborje za otroke, piknike za otroke ter počitniške dejavnosti, ki jih organizirajo tako v času kratkih kot dolgih poletnih počitnic. Društva decembra aktivno sodelujejo v projektu »Veseli december«, kjer z njihovo pomočjo poskrbimo za praznično obdaritev otrok in obisk Dedka Mraza v posameznih krajevnih skupnostih. Končno smo po dveh letih premora projekt izvedli tako kot pred pandemijo. Žal pa je bolj tesno in pogostejše sodelovanje MZPM Velenje in društev prijateljev mladine, ki delujejo pod našim okriljem, še vedno krojila epidemija novega koronavirusa. Tudi v društvih niso mogli izvesti vseh načrtovanih aktivnosti, a so jih pripravili in izvedli več kot leta 2021. Dotacijo za delo društev tem izplača MZPM Velenje na podlagi dela, ki so ga opravili v preteklem letu, kar dokažejo s poročili o delu. V letu 2022 smo društvom dotacije izplačali v dveh delih.

MLADI PROSTVOLJCI

Tudi v letu 2022 smo že v začetku šolskega leta 2021/2022 načrtovali sodelovanje s prostovoljci Šolskega centra Velenje, ki je bilo pred pandemijo dobro utečeno. Dijaki so se aktivno vključevali v naše programe skozi celo koledarsko leto in ne le med šolskim letom. Veseli smo, ker smo v letu 2022 spet bolje sodelovali, saj smo več dogodkov izvajali v živo. Tiste, ki so bili pri nas aktivni med letom, smo vključili v projekt poletnega počitniškega varstva v Vili Rožle, kjer so za svoje delo dobili plačilo preko MO Velenje in občine Šoštanj. Med letom so delo v naših programih opravljali povsem brezplačno, tudi v času poletnih počitnic so opravili kar nekaj prostovoljskih ur. V letu 2022 smo v svoje vrste sprejeli 16 novih mladih prostovoljcev in prostovoljk, še 10 pa je bilo dijakov ŠCV, ki so sodelovali v naših projektih in programih. V letu 2022 je z nami sodelovalo 27 mladih prostovoljcev (do 29 leta starosti) in štiri prostovoljke, stare do 17 let.

KLUB PROSTVOLJCEV »MLADI ZA MLADE«

Vsi prostovoljci MZPM Velenje se združujejo v klub »Mladi za mlade«. V letu 2022 je klub deloval 26 let zapored, vendar je delo s klubom vsaj v prvi polovici leta 2022 še vedno krojila epidemija in številne omejitve. Zato smo z našimi prostovoljkami in prostovoljci večino leta komunicirali s pomočjo svetovnega spleta, facebooka in po telefonu. Prostovoljci in mentorji v klubu so dijaki, študentje, zaposleni različnih poklicev in izobrazbe ter aktivni upokojenci. Veseli smo tudi, da so se številni vključevali v naše programe, sploh izobraževanja, ki smo jih izvajali v živo in preko svetovnega spleta. Z brezplačnimi izobraževalnimi vsebinami prostovoljce opolnomočimo, poleg tega jim nudimo kakovostno preživljanje prostega časa v projektih, namenjenih otrokom in družinam v lokalnem okolju. Naši prostovoljci in prostovoljke so se v letu 2022 udeleževali tudi izobraževanj na nacionalni ravni, v organizaciji ZPMS. Dveh izobraževanj (v Savudriji in Krškem) so se udeležili naši svetovalci TOM telefona. To velja tudi za pomladno in jesensko izobraževanje za pedagoške vodje letovanj (Pacug in Poreč), kjer smo prav tako imeli dobro udeležbo prostovoljcev. V letu 2022 smo v primerjavi s preteklimi leti (kljub omejitvam) izvedli več programov in projektov v živo. Veliko dela, kjer smo v preteklih letih za pomoč prosili prostovoljce, smo zaradi varnosti še vedno izvajali zaposleni sami, sploh v prvi polovici leta 2022.

V projekte MZPM Velenje se je v letu 2022 aktivno vključevalo 89 prostovoljcev, od tega 21 moških in 68 žensk. Skupno so opravili 4273 ur prostovoljnega dela (leto prej 3055 prostovoljskih ur), največ na področju socialne varnosti (1921 ur) in na področju zdravja otrok 1480 (zdravstvena letovanja in počitniško varstvo otrok ter tabori), kar 1496 ur. Sledijo ure na področju kulture in umetnosti (354 ur) in na področju narave in družbenih vrednot (168 ur). V letu 2022 smo v primerjavi z letom prej tudi na tem področju močno dvignili število ur in sodelovanje prostovoljcev in prostovoljk.

Po veljavnih cenikih Slovenske filantropije znaša ocenjena vrednost v letu 2022 opravljenih prostovoljskih ur 44.974,00 EUR.

PROGRAMI IN PROJEKTI, V KATERIH SO SODELOVALI PROSTOVOLJCI IN PROSTOVOLJKE

Člani kluba prostovoljcev Mladi za mlade skupaj z zaposlenimi sodelujejo pri pripravi in izvedbi številnih programov in projektov. Nekatere pripravljamo samostojno, druge v sodelovanju z drugimi javnimi zavodi, društvi, lokalnimi skupnostmi ter krovno organizacijo ZPMS.

PUST, PUST, KRIVIH UST: na pustni torek, 1. marca, smo aktivno sodelovali pri izvedbi družinskega pustovanja. Po tem, ko je dve leti potekalo preko svetovnega spleta, je v letu 2022 potekalo v živo. Tokrat smo družine povabili na centralno otroško igrišče, kar se je pokazalo kot odlična odločitev, saj se je zbralo več kot 1000 ljudi. Izbrali in nagradili smo najbolj izvirne družinske in posamezne maske.

SKUPNOSTNI VRT V SONČNEM PARKU: tudi v letu 2022 smo redno skrbeli za zasaditev in vzdrževanje rastlin v visokih gredah ob vili, poleti so nam pri tem pomagali tudi otroci, vključeni v projekt Poletno počitniško varstvo. Poskrbeli smo, da so bile gredice vedno lepo zasajene in vzdrževane.

VI. OTROŠKA OLIMPIJADA: po dveh letih so bile epidemiološke razmere spet dovolj dobre, da smo lahko organizirali našo tradicionalno prireditev »Sodelujem – zmagujem« - VI. Otroška olimpijada v Sončnem parku, se je odvila v soboto, 11. junija. V okolici Vile Rožle v Sončnem parku smo ponovno poskrbeli za športno obarvano, zabavno dopoldne za otroke in družine. Otroško olimpijado smo tudi tokrat pripravili v sodelovanju s Športno šolo Gregor Vegan in Mali športnik. Tistim, ki so opravili vse discipline, smo podelili 94 medalj, sodelujočih pa je bilo več kot 110. Pri izvedbi je pomagalo kar 24 prostovoljcev in vsi zaposleni.

TORKOVA PETA V VILI ROŽLE: v času šolskega leta ob torkih, ob 17. uri, tradicionalno vabimo otroke in starše na ustvarjalna druženja, imenovana Torkova peta v Vili Rožle. Tema programa je vedno drugačna, prilagajamo jo letnim časom, praznikom, dogodkom in zanimivim ljudem. Trudimo se, da pripravljamo izvirne delavnice, v katerih uporabljamo zanimive materiale, izdelke pa udeleženci vedno odnesejo domov. V letu 2022 smo v živo izvedli 26 delavnic, pri tem je zaposlenim pomagalo 20 prostovoljcev. Našteli smo 326 otrok in 103 odrasle udeležence.

DRUŽINSKI DAN V SONČNEM PARKU: dogodek smo prvič izvedli prav na mednarodni dan družin, v nedeljo, 15. maja 2022. Posvetili smo ga druženju, ki je bilo primerno tako za otroke kot njihove starše. Živahno je bilo tudi na odru na ploščadi pri sončni uri. Ob 10.30 uri so si obiskovalci lahko ogledali šaljivo in poučno gledališko igro KNEDL, ki govori o pomenu zdrave prehrane in čarobnosti kuhanja. V lepem sončnem dopoldnevu so otroci in starši, ki so se množično odzvali našemu vabilu, uživali v ustvarjalnicah ter športnih aktivnostih in igrah na prostem. Prireditev je pomagalo pripraviti in izvesti 11 prostovoljcev, zaposleni in 5 predstavnikov soorganizatorjev dogodka. Na njej smo našli cca. 1200 obiskovalcev.

POČITNIŠKE KOLONIJE OB MORJU: na razpisu Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) za sofinanciranje zdravstvenih letovanj za otroke in mladostnike smo pridobili sofinanciranje za 154 otrok iz Šaleške doline. Prva izmena je julija letovala ob slovenski obali, v Pacugu, druga izmena je avgusta letovala v Savudriji, v mladinskem hostlu v upravljanju ZLRO. Več o letovanjih, ki jih ne bi mogli izpeljati brez naših prostovoljcev in prostovoljk, pa v nadaljevanju, v poglavju Poletne počitnice 2022.

33. PIKIN FESTIVAL: MZPM Velenje je v projektu Pikinega festivala aktiven partner že vse od prvega Pikinega dne, torej dobra tri desetletja. 33. Pikin festival je bil večji in daljši kot leto prej, epidemiološke razmere pa še vedno niso bile idealne. Tema je bila odlična - »Narobe svet«, saj smo bili vanj vrženi tudi zaradi epidemije. Pripravili smo ideje za ustvarjalne delavnice, pomagali pri koordinaciji dela študentov in dijakov, pogovoru s častno pokroviteljico, pripravi otvoritve in zaključka festivala. V Vili Rožle smo pred festivalom odprli Pikino razstavo. Na naš razpis za sodelovanje v natečaju Ustvari cvet, en češnjev cvet, smo prejeli kar 144 del. Prav vsa smo predstavili na res lepi razstavi, ki jo je odprla Pika. MZPM Velenje je prevzela tudi dobrodelno akcijo Pika pomaga. Zbirali smo drobiž, ki so ga obiskovalci odlagali v dva šparovca na prizorišču festivala. Izkupiček smo namenili Materinski hiši v Velenju.

POLETNO POČITNIŠKO VARSTVO 2022: peto leto zapored smo skupaj z Mladinskim centrom Velenje organizirali poletno počitniško varstvo za mlajše šolarje. Organizatorji tudi s pomočjo prostovoljcev

poskrbimo za pester, ustvarjalen in športno obarvan program. Potekalo je vseh devet polnih počitniških tednov, namenjeno je bilo otrokom od 6 do 10 leta starosti. Organizirano je bilo ob delavnikih v juniju, juliju in avgustu, od 7.00 do 16.30 ure. Sedem tednov je varstvo potekalo v Vili Rožle, dva tedna pa v Mladinskem centru Velenje. V varstvo smo vključili kar 150 otrok (po dnevih **733**). Dober obisk smo beležili tudi v dopoldanskih aktivnostih za otroke, ki so se želeli le malo družiti in ustvarjati, saj smo našli kar **750** otrok in 52 odraslih. Več pa v poglavju o Poletnih počitnicah 2022.

PREVENTIVNI PROGRAMI V LETU 2022

TELEFON OTROK IN MLADOSTNIKOV – TOM: 116 111

TOM je telefon za otroke in mladostnike, ki deluje v okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije (ZPMS). Ustanovljen je bil leta 1990, na pobudo Komisije za otrokove pravice pri ZPMS. Pet let kasneje je bila vzpostavljena nacionalna mreža, ki sedaj povezuje okoli 200 usposobljenih svetovalcev. V letu 2022 je TOM telefon praznoval 32 letnico delovanja, velenjska skupina pa je del mreže pri TOM telefonu dejavna vsa leta, odkar deluje. V velenjski svetovalni skupini smo aprila 2022 dobili novo supervizorko z licenco, dr. Saro Jerebic. Naša svetovalna skupina, ki je ena izmed osmih svetovalnih skupin, ki delujejo po Sloveniji, je dežurala vsak ponedeljek, od 16. do 20. ure.

Odprta telefonska zveza je bila tudi v letu 2022 namenjena otrokom in mladostnikom, ki želijo pridobiti informacije, pomoč, ali pa se samo pogovoriti o težavah, dvomih, stiskah, ki jih doživljajo v vsakdanjem življenju. Klici so pogosto bolj zahtevni kot so bili, saj so tudi stiske mladostnikov vedno bolj kompleksne in resne. Vse več je bilo psihičnih stisk, depresij, samopoškodovanja, tudi samomorilskih misli, veliko manj pa tako imenovanih preizkuševalnih klicev. Po drugi strani pa je več svetovalnih klicev, ki so zelo dolgi. Na TOM so tudi v letu 2022 klicali otroci, mladostniki in odrasli. Ugotavljali smo, da na TOM telefon še večkrat kot v preteklosti kličejo zaskrbljeni starši otrok, ko se ti znajdejo v različnih težavah. Tudi njim so svetovalci vedno prisluhnili in pomagali. V letu 2022 je število telefonskih klicev naraslo, trend upadanja, ki smo ga zaznali v letih 2020 in 2021, ko so bili otroci veliko doma, se je ustavil.

V letu 2022 je TOM deloval 50-krat. Svetovalci in svetovalke so skupaj opravili 367 ur dežurstev. Skupaj s supervizijami in izobraževanji so opravili 745 prostovoljskih ur. Odgovorili so na 562 klicev. Svetovalci so delo v projektu opravili brezplačno.

ŠOLA ZA STARŠE

Tudi v letu 2022 smo nadaljevali s strokovnimi srečanji na temo **Otroci so naše največje bogastvo**. Gre za treninge starševstva, ki jih pogosto obiskujejo tudi svetovalci TOM telefona, učitelji in vzgojitelji, naši prostovoljci, ki so vzgojitelji v kolonijah in sodelujejo pri izvedbi poletnega počitniškega varstva ... V sklopu predavanj v letu 2022 je bilo izvedenih **6** srečanj na različne teme, z različnimi slovenskimi strokovnjaki. Predavanja šole za starše smo praviloma pripravljali drugi ponedeljek v mesecu, sezona pa traja od novembra prejšnjega leta do aprila tekočega leta. Vsa predavanja v letu 2022 so potekala spletno, preko platforme ZOOM. Na šestih predavanjih smo našli kar **521** udeležencev.

Predavanja in predavatelji v letu 2022:

- 17. januarja 2022: predavateljica prehranska strokovnjakinja Nataša Forstner Holešek, tema: Zdrava prehrana za vso družino (72 slušateljev);
- 21. februarja 2022: psihoterapevtka dr. Sara Jerebic, tema: Razumevanje in zdravljenje otroških travm, (84 slušateljev);
- 15. marca 2022: predavateljica dr. Zala Bricelj, strokovnjakinja SAFE.si; tema: Z glavo na zabavo, ups, na internet (78 slušateljev);
- 12. aprila 2022 psihologinja Niki Jakol, tema: Lahko noč, skrbi - osnove spanja in sproščanja (117 slušateljev);
- 14. novembra 2022: celostni psiholog, strokovnjak za odnose in osebni razvoj Andrej Pešec; tema: Vzgoja motiviranih, zdravih in odgovornih otrok (112 slušateljev);
- 20. decembra 2022; dipl. vzgojiteljica, NLP praktik Tanja Povšič; tema: Starši smo otrokom ogledalo – vzgoja z zgledom, (58 slušateljev).

KRATKE POČITNICE V VILI ROŽLE IN SONČNEM PARKU

ZIMSKE IN MAJSKE POČITNICE

Vseh pet počitniških dni, od 28. februarja do 4. marca, smo počitnikarjem v Vili Rožle pripravili veliko ustvarjalnih in družabnih aktivnosti. Vsak počitniški dan je bil drugače tematsko obarvan, sredi počitniškega tedna pa smo z Malimi ustvarjalci izvedli tudi delavnico Lego robotike. Počitniški živ-žav je obiskalo 46 otrok, na delavnicah Lego robotike pa jih je sodelovalo 27. V času majskih počitnic smo počitniški program v Vili Rožle pripravili oba delovna dneva, 28. in 29. aprila 2022. Oba dneva je bil

obisk ustvarjalnic in druženja ob igri na prostem in v Vili Rožle dober, saj smo gostili 14 otrok. Z veseljem so se z nami podali tudi na kratke izlete v okolico.

JESENSKE POČITNICE

V času jesenskih počitnic smo v Vili Rožle tri delovne dni (od 2. do 4. novembra 2022) izvajali dopoldanske počitniške programe pod nazivom Jesenski počitniški živ-žav v Vili Rožle. Jesen nas je razveselila s številnimi darovi narave, ki smo jih uporabili tudi v naših počitniških ustvarjalnicah. Pisano listje, kostanj, jesenski sadeži ... so nam bili navdih pri pripravi ustvarjalnic, ki so bile vsak dan drugačne. En dan smo posvetili tudi svetovnemu dnevu prijaznosti, zato smo poslikali veliko kamenčkov, ki smo jih poklonili prijateljem. Zadnji dan smo posvetili svetovnemu dnevu gumbov in iz njih izdelali prav posebne cvetlice. Počitnikarji so se vsak dan družili tudi ob igranju družabnih igrice. V počitniške programe se je v treh dneh vključilo 23 otrok in mladostnikov.

DELAVNICA »BUČE, BUČE ...«

Tik pred jesenskimi počitnicami smo družine ponovno lahko povabili na tradicionalno delavnico »Buče, buče ...«. Izvedli smo jo v torek, 25. oktobra, dogajanje pa je bilo živahno tako pred kot v Vili Rožle. Pripravili smo 60 buč, ob nepričakovano velikem obisku pa je bilo to premalo. K sreči smo se odločili, da tokrat dogajanje popestrimo še s čarovniško zabavo, gostijo, poslikavo obrazov in ustvarjalnimi delavnici, zato smo lahko v dogajanje vključili vse, ki so se odzvali našemu vabilu. Buče smo tudi tokrat izrezovali in krasili tako, kot so to počeli naši dedki in babice, kar otroke vedno navduši. Ko je padel mrak, smo v njih prižgali svečke in pripravili razstavo nastalih umetnin, hkrati pa iz Sončnega parka pregnali vse zle duhove. Pri izvedbi dogodka je sodelovalo 5 zaposlenih in 5 prostovoljcev, gostili pa smo vsaj 70 otrok in 120 odraslih obiskovalcev.

POLETNE POČITNICE 2022

5. PROJEKT POČITNIŠKO VARSTVO

Koronavirus je v letu 2022 še vedno krojil tudi odločitve pri izvedbi projekta Poletno počitniško varstvo. Projekt smo izvajali peto leto zapored, tudi tokrat v sodelovanju z Mladinskim centrom Velenje, MO Velenje ter občinama Šoštanj in Šmartno ob Paki. V projekt smo vključili več otrok kot leto prej. Poletno počitniško varstvo otrok je bilo namenjeno otrokom od (zaključenega) prvega razreda osnovne šole, starih od 6 do 10 let. Varstvo smo izvajali vseh devet polnih počitniških tednov. Zanimanje za varstvo mlajših šolarjev je bilo veliko, saj je vse več družin, ki med poletjem težko zagotovijo varstvo mlajšim šolarjem s pomočjo razširjene družine. Velikokrat so babice in dedki otrok še vedno delavno aktivni, zato težko pomagajo, večina staršev pa tudi poleti vsaj nekaj tednov dela. Skoraj ni bilo tedna, ko so morali zaradi velikega zanimanja oblikovati čakalno listo, žal pa je tik pred zdajci prihajalo tudi do odpovedi, česar vedno nismo mogli nadomestiti, sploh, če je bila odpoved sporočena v ponedeljek zjutraj. Zato smo nekaterim staršem omogočili, da so imeli otroke v varstvu tudi po več kot dva tedna. Letos smo v varstvo vključili kar **150 otrok** (po dnevih **733**), kar je precej več kot lani, ko smo jih vključili **114**. Največ otrok je bilo iz MO Velenje, 131, ostali pa so bili iz Šoštanja in Šmartnega ob Paki. Vse tri občine sofinancirajo program, najbolj bogato MO Velenje, od koder prihaja večina otrok. Tudi zato je varstvo za starše cenovno ugodno, saj pokrijejo le stroške prehrane, sadne malice in kosila. Ob dejstvu, da je večina otrok v varstvu 8 ur ali več, je organizirana prehrana nujna za zdravje in dobro počutje otrok. Prvih pet tednov je varstvo potekalo v Vili Rožle, v prvi polovici avgusta pa v Mladinskem centru Velenje, s katerim v projektu sodelujemo vse od začetka. Zadnja dva tedna v avgustu se je počitniški živ-žav vrnil v Vilo Rožle. V projektu so tudi letos kot animatorji sodelovali dijaki iz projekta Čisto moje Velenje, ki s tem pridobijo pomembne izkušnje, zraven pa še nekaj zaslužijo, za kar poskrbi MO Velenje. Levji delež v projektu pa so tudi letos opravili zaposleni in prostovoljci MZPM Velenje ter Mladinskega centra Velenje.

Organizatorji se vsako leto potrudimo, da otrokom pripravimo pestre dni v počitniškem varstvu, zato se radi vračajo k nam. To je velika nagrada za naše delo. Potrudimo se tudi, da je vsak dan nekoliko drugačen. V juliju smo bili zelo veseli, ker so se nam enkrat tedensko pridružili strokovnjaki **Centra za krepitev zdravja Zdravstvenega doma Velenje**. Njihovi strokovnjaki so otroke seznanili s tehnikami sproščanja, meditacijo, telovadnimi tehnikami in razgibanjem. Spoznavali so tudi zobno preventivo in uživali v delavnicah, ki so jih pripravili strokovni sodelavci centra. V ostalih tednih smo poskrbeli za zanimive izlete, goste, spoznavanje Sončnega parka, zabavne igre in ples.

Poletni živ-žav v Sončnem parku

Vsako dopoldne med poletnimi počitnicami smo po dveh letih premora ponovno izvajali tudi program Poletni živ žav v Sončnem parku, kjer smo pripravili dvourne ustvarjalnice za počitnikarje, ki so se želeli le malo družiti. Veseli smo, da so k nam prihajale tudi družine iz Ukrajine, ki so zatočišče pred vojno našle v Velenju, poleg otrok iz Šaleške doline pa so se nam pridružili tudi otroci iz Ljubljane, Celja,

Maribora, Švedske in Ukrajine, ki so počitnice preživljali v Velenju. V poletnih ustvarjalnicah pri Vili Rožle smo našeli kar 750 otrok in 52 odraslih, potekale pa so vseh devet počitniških tednov.

DNEVNI TABORI SONČNO MESTO - Kako raste hiša, mesto?

Zadnji teden počitnic (od 22. do 26. avgusta) so počitnikarji zelo uživali tudi v dnevni taborih Sončno mesto, ki so tudi letos potekali v Vili Rožle. Dnevni tabori so bili namenjeni otrokom od 6. leta starosti dalje, ki se težje za več dni ločijo od doma, vendar se radi družijo z vrstniki, spletajo nova prijateljstva in aktivno preživljajo svoj prosti čas. Za temo smo v počastitev Plečnikovega leta izbrali arhitekturo. Tudi zato, ker Velenje velja za mesto moderne in ker je naša vila v Sončnem parku, ki je spomeniško zaščiten in zato vedno zanimiv tudi otrokom. Zadnji teden smo imeli v program vključenih kar 20 otrok. Program je bil še bolj pester kot ostale počitniške tedne. Udeleženci so med drugim obiskali Velenjski grad, kjer so ob ogledu razstav izvedeli tudi, kako je potekala gradnja gradu, kako so gradili piramide ... Med tednom so svoje mesto gradili tudi sami. Obiskala jih je krajinska arhitektka **Kaja Flis**, ki jim je predstavila svoje delo in zgodovino ureditve Sončnega parka. V petek so "gradnjo" spoznavali tudi s pomočjo Lego robotike, ki jo je pripravil in izvedel **Damijan Vodusek**, končali so dnevniške in strnili nova znanja.

POČITNIŠKE ZDRAVSTVENE KOLONIJE

Zdravstveno letovanje otrok in mladostnikov na morju je program, ki ga naša zveza uspešno izvaja že skoraj šest desetletij. Prizadevamo si, da bi čim več otrok, še zlasti zdravstveno in socialno ogroženih, preživelo vsaj del počitniških dni brezskrbno, v zdravem okolju, v prijetni družbi, ob igri, rekreaciji in zabavi ter si tako nabrali novih moči za delo v novem šolskem letu. S tem poskrbimo tudi, da so v hladnejših mesecih leta imunsko bolj odporni in bolj zdravi.

Deset dnevne zdrave počitnice ob morju smo v času poletnih počitnic organizirali v dveh izmenah. Pri organizaciji in izvedbi letovanj smo aktivno sodelovali vsi zaposleni. Prvo izmeno, ki je potekala od 13. 7. do 23. 7. 2022, smo organizirali v slovenskem Pacugu, kjer so nam na ZPM Vič-Rudnik zagotovili, da bodo naši otroci povsem ločeni od drugih v letovišču, kar se je tudi uresničilo. Med 10 dnevni letovanjem se nismo mešali z drugo skupino otrok, ki so letovali v letovišču, zato smo uspeli izmeno izpeljati brez okužb. V skupini, ki je letovala z nami, niso imeli te sreče. V Pacugu je letovalo 76 otrok. V Savudriji smo od 11. 8. do 21. 8. 2022 letovali v Hostel Centru (upravnik ZLRO Ljubljana), kjer smo imeli svoj del sob ločen od sob udeležencev iz drugih krajev oz. skupin. Tudi v Savudriji smo vse aktivnosti pripravljali in izvajali ločeno od drugih, kar velja tako za animacijske programe čez dan kot večerne programe. Zato smo tudi to izmeno končali brez okužb z novim koronavirusom. Večjih zdravstvenih težav otroci niso imeli, imeli pa smo nekaj manjših poškodb udeležencev letovanja. V Savudriji je letovalo 64 otrok. Nepozabne počitniške spomine je ob morju skupaj ustvarilo 140 otrok iz Šaleške doline, za njihovo dobro počutje in animacijo pa je skrbelo 21 prostovoljcev. Kar nekaj otrok (7) je prvič letovalo ob morju, med njimi smo imeli letos več takih, ki so se nam na letovanju pridružili prvič, a so že bili na morju s starši ali šolo.

Zdravstveno letovanje smo realizirali v skladu s pogodbo z ZZZS o sofinanciranju programa zdravstvenega letovanja otrok in šolarjev. Za leto 2022 smo na javnem razpisu dobili odobrenih 1540 dni letovanja, torej počitnice za 154 otrok po 10 dni. Žal nam ni uspelo realizirati vseh odobrenih letovalnih dni, za kar je bilo več razlogov. V Zdravstvenem domu Velenje je bilo zelo težko priti do zdravnikov, zato nekaj vpisanih otrok ni pravočasno pridobilo potrjenih zdravstvenih listov in niso mogli z nami. Tudi letos so bili zdravniki zelo strogi pri odobravanju zdravstvenih letovanj; če otrok ni imel dveh vpisov v kartonu, ni dobil odobritve. Vseeno smo imeli za obe izmeni vpisanih dovolj otrok, da bi izpolnili kvoto odobrenih letovalnih dni. Žal pa je tako v prvi kot v drugi izmeni nekaj otrok (in ena vzgojiteljica) zbolelo tik pred odhodom (dan ali dva prej), zato nismo imeli časa, da poiščemo nadomestne udeležence. Skupaj je bilo takih otrok 17. Zbolevali so za novim koronavirusom, rota virusom in nalezljivo angino. En vpisan otrok pa si je dan pred odhodom na letovanje zvil gleženj in mu je zdravnik odsvetoval odhod na letovanje. Smo pa v letu 2022 na morje peljali veliko več otrok kot leto prej. V koloniji so otroke spremljale strokovno usposobljene vzgojiteljice in vzgojitelji, vsi prostovoljci, ki so organizirali pedagoški del bivanja na morju, skrbeli za varnost otrok, prehranjevanje, popoldanske ustvarjalne aktivnosti, pestre večerne programe ter otrokom tako pripravili brezskrbne, ustvarjalne počitniške dni. Za vse, ki so opravljali dela in naloge vzgojitelja v koloniji, smo organizirali izobraževanje, kjer smo jih podrobno seznanili z nalogami in obveznostmi, pri delu z otroki v koloniji. Pedagoški vodja letovanja v Pacugu je bil Blaž Hrovat, v Savudriji pa Vida Gostečnik. 6 dni je v obeh izmenah preživela tudi sekretarka Bojana Špegel, po vrnitvi domov pa je bila večkrat dnevno v kontaktu s pedagoškima vodjema in po potrebi tudi z vzgojitelji. V obeh izmenah smo imeli tudi plavalne vaditelje oz. športne animatorje, zato smo lahko v plavalni tečaj vključili tako neplavalce kot slabe plavalce. Večina otrok je splavala.

Pri otrocih, ki so letovali iz zdravstvenih razlogov, so bile upoštevane različne zdravstvene indikacije: ponavljajoči se respiratorni infekti, nevrodermis, bronhitis - astmatika, alergije, večkratna-pogosta obolevnost in slabo splošno zdravstveno stanje zaradi socialnih razmer. Vsak otrok je dobil zdravniško spričevalo o njegovem zdravstvenem stanju ter navodila o nadaljnjem zdravljenju na morju. Zdravljenje otrok je v času letovanja nadaljevalo medicinsko osebje, ki je bilo prisotno 24 ur dnevno. Vsa spričevala so skrbno pregledali in ravnali po navodilih zdravnikov, pri izvajanju pa so imeli veliko vlogo tudi vzgojitelji. Večjih zdravstvenih težav nismo imeli. Otroci so bili veliko na zraku, se sončili in kopali in si nabrali novih moči za premagovanje bolezni, opazili pa smo, da niso bili močno motivirani za gibanje.

Posebnost letošnjih letovanj je bila, da smo na morje v obe izmeni peljali več otrok v starosti od 5 do 10 let, manj pa je bilo starejših otrok, torej najstnikov. V Pacugu smo imeli dve skupini predšolskih otrok in dve skupini otrok, ki so končali prvi ali drugi razred osnovne šole (stari do 8 let), z nami sta letovala tudi dva dijaka. V Savudriji sta letovala le dva predšolska otroka, večina je bila mlajših osnovnošolcev. Z nami so letovali tudi trije dijaki, ki so z nami letovali že v prejšnjih letih, na letovanju pa so bili tudi njihovi sorojenci. Imeli smo več skupin in vzgojiteljev, da je delo z njimi teklo dobro v skladu z navodili za preprečevanje novega koronavirusa in v skladu z normativom (do 6 otrok v skupini pri starosti od 5 do 8 let, največ 10 otrok v starejših skupinah). Prepričani smo, da smo tudi letos z letovanjem poskrbeli za večjo telesno odpornost otrok, ki so zato v hladnejših mesecih leta bolj zdravi. Predvsem pa smo bili veseli, ker smo opazili, kako radi so se družili med sabo, se pogovarjali in igrali.

Po koncu letovanja smo za obe izmeni opravili evalvacijo letovanja. Ugotavljali smo, da so otroci vsako leto bolj vedenjsko zahtevni, med njimi je vse več otrok, ki imajo posebne potrebe ali so preprosto nevzgojeni in zato zelo problematični. Največja težava je, da starši pred odhodom na letovanje zamolčijo težave otroka, tudi že postavljene diagnoze, zato je treba med letovanjem pogosteje stopati v stik tudi s starši in iskati rešitve, da lahko uspešno izpeljemo delo v posamezni skupini otrok in na letovanju kot celoti. Zato smo tudi letos v posamezno skupino dali manj otrok, kot jih določa normativ, saj bi ob polnem normativu bili vzgojitelji preobremenjeni.

Letovanja v letu 2022 so še vedno potekala v izredno težkih razmerah, ob upoštevanju vseh ukrepov in hkrati strahu staršev, da se njihovi otroci na letovanju okužijo ali zbolijo, saj smo tudi letos na morje peljali veliko otrok, ki imajo tudi resnejše težave z zdravjem. Predvsem pa smo, čeprav to ni bilo več uradno predpisano, na obeh letovanjih ustvarili svoj mehurček in se nismo družili s skupinami iz ostalih delov Slovenije. To sicer od našega pedagoškega kadra zahteva več dela in angažiranosti, saj sami pripravljajo vse dnevne aktivnosti in vse večerne programe, a smo na koncu bili zelo veseli, da se na letovanju ni okužil nihče od naših otrok ali vzgojiteljev. Veseli smo, ker je večina otrok, ki se nam je letos na letovanju pridružila prvič, po koncu letovanja povedala, da so res uživali in da se nam bodo pridružili tudi prihodnje leto. Dobili smo tudi veliko pohval in zahval s strani staršev.

POLETNI ŠPORTNI TABOR V GOZDNI ŠOLI V MOZIRJU

Od 2. do 6. avgusta 2022 so potekale tradicionalne petdnevne športne počitnice za otroke iz Šaleške doline, ki so potekale pod geslom Veter v laseh. Tudi letos so potekale v Forest campingu pri Mozirju, kjer so 18 otrokom in njihovim vaditeljem postavili svoj tabor, v katerem so lahko izvajali številne športne in zabavne dogodke. Otroke, ki jim starši težko omogočijo pestre počitnice, je izbrala Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje, tabor pa je izvedla Športna zveza Velenje v sodelovanju s Športnim društvom TEAM iz Mozirja. Udeleženci tabora, stari od 7 do 14 let, so uživali v pestrem programu in številnih aktivnostih, ki so jim jih pripravili športni animatorji. Športne počitnice so bile za otroke povsem brezplačne, za kar je z donacijo poskrbel Rotary klub Velenje, sredstva in storitve pa so dodali tudi Športna unija Slovenije, Forest camping in MZPM Velenje.

Tabor se je začel v torek popoldne, ko so se mladi udeleženci vselili v šotore in že kmalu za tem začeli s športnimi aktivnostmi v kampu in bližnji okolici. Izkoristili so prav vsak dan in vsak dan tabora. Posebno doživetje je bil obisk koruznega labirinta, saj so ga vsi obiskali prvič. Več kot zanimiv pa jim je bil tudi obisk pripadnikov Slovenske vojske, ki so jim predstavili opremo in svoje delo. Dan so vedno zaključili z druženjem ob ognju, kjer so tudi skupaj zapeli. Otroci so spoznali prvine nogometa, rokomet in košarke. Skozi igro so tako pridobivali različne gibalne sposobnosti, zelo pa so uživali tudi v ustvarjanju in druženju z vrstniki.

TEDEN OTROKA NA TEMO »SKUPAJ SE IMAMO DOBRO«

3. 10. 2022 se je začel Teden otroka®, ki nam je sporočal: "Skupaj se imamo dobro". Teden otroka® je program Zveze prijateljev mladine Slovenije že od leta 1954. Od začetkov dalje je vsako leto prvi teden v oktobru še posebej posvečen otrokom – namen je bil in še vedno je – opozoriti na aktualno stanje in potrebe otrok. In lahko rečemo, da je Teden otroka® postal ponarodela blagovna znamka.

Tema je v ospredje postavila druženje z vrstniki in grajenje medsebojnih odnosov, kar je nujno potrebno za ustrezen socialni in psihološki razvoj otrok. A v preteklih dveh letih so bili zaradi epidemiološke situacije za to zelo prikrajšani. Posledično so se pri otrocih povečale duševne stiske. Podatki našega

TOM telefona kažejo, da je prav prijateljstvo nekaj, po čemer mladi najbolj hrepenijo; da imajo družbo, v kateri se dobro počutijo, si zaupajo, se pogovarjajo ter nizajo skupne dogodivščine. Da bi otroke kar čim bolj spodbudili k novim skupnim dogodivščinam, seveda "v živo" s prijatelji, so se na ZPMS povezali z našim priljubljenim raperjem NIPKEjem. Tako je nastala poskočna glasbena poslanica "Skp se mava dobr". NIPKE je bil tudi ambasador Tedna otroka® v letu 2022.

VESELI DECEMBER 2022

V Šaleški dolini Dedek Mraz ni le eden od treh decembrskih dobrih mož. Otroke iz MO Velenje ter občin Šoštanj in Šmartno ob Paki razveseljuje že več kot sedem desetletij. Od aprila leta 2020 je po zaslugi ZPMS obisk Dedka Mraza vpisan v register nesnovne kulturne dediščine. S tem so poskrbeli, da je postal nesmrten. MZPM Velenje tradicije obdarovanja otrok z individualnimi darili, v katerem je vedno kvalitetna knjiga in igračka, ni prekinila vse od leta 1965. Tudi v času epidemije COVID-19 so vsi otroci v starosti od 3. do 6. let dobili individualna darila. Da smo jih razdelili (tudi v obeh epidemičnih letih skoraj 2000), se je Dedek Mraz moderniziral in otrokom darila delil kar skozi okna avtomobilov, na drive-in način. Na podeželju pa so nam darila od hiše do hiše pomagali razvoziti prostovoljci in gasilci.

Priprave na Veseli december 2022 smo na MZPM Velenje začeli že sredi poletja, ko smo začeli z izborom vsebine darila za vse otroke, stare od tri do šest let. Na zvezi uspemo za dobrih 6 evrov pripraviti kvalitetno darilo, ki bi bilo, če bi ga kupili v trgovini, vredno več kot 30 evrov. Vsak otrok od 3. do 6 leta starosti prejme osebno vabilo na prireditve, ki ga krasi lepa ilustracija. Letošnjo je ustvarila ilustratorka Nina Kauzar. Dedek Mraz otrokom kartico napiše na roke, kar pomeni, da mora napisati kar 1900 kartic. Starši pripovedujejo, da so osebne pošte otroci zelo veseli. Dogovorimo namreč količinski popust, pakete pa pripravimo s pomočjo prostovoljcev. V pojasnilo še to. Pri MZPM Velenje imamo tri prostovoljce, ki igrajo lik Dedka Mraza, saj je obiskov veliko in jih eden sam ne bi zmogel. Vsi so ljubiteljski gledališčniki. Glavni lik igra Samo Kopušar, ki nastopa na največjih prireditvah in na plakatih, reklamnem materialu ... Lik igra že več kot dve desetletji, sedaj pa opravi največ nastopov. Poleg njega sta dobra dedka tudi Nejc Škorjanc in Matej Mraz.

Prihod Dedka Mraza 2022 in začetek projekta Veseli december 2022

Decembra 2022 je bilo po dveh letih spet mogoče izpeljati projekt Veseli december tako, kot smo bili vajeni pred epidemijo Covid-19, zato smo lahko Dedku Mrazu 8. decembra 2022 pripravili velik prihod v Šaleško dolino. Odločitev, da ga pripravimo na velenjskem Titovem trgu, je bila pravilna. Pripeljal se je s praviljično okrašeno kočijo, spremljala so ga praviljična bitja. Na odru je pozdravil številne otroke na trgu in zapel z njimi, potem pa se je pomešal med obiskovalce. Razdelil jim je kar 13 kilogramov bonbonov, ki imajo čisto poseben okus, saj so dedkovi! Na odru pa se je odvil še nastop plesne šole SPIN z Mojco Robič in koncert raperja Nipketa. Organizatorji dogodka smo bili MZPM Velenje, Festival Velenje, Rdeča dvorana Velenje, Mladinski center Velenje in MO Velenje. Na MZPM Velenje smo se prvič spoprijeli s celotno pripravo prireditve, od prijave na UE Velenje do celotne organizacije dogodka. Scenarij za prihod Dedka Mraza je pripravila sekretarka Bojana Špegel, prireditev je vodil Boštjan Oder, lik Dedka Mraza pa je kot glavni lik drugo leto zapored odlično izvedel Samo Kopušar. Številno publiko pod odrom je v imenu MO Velenje pozdravila podžupanja Aleksandra Vasiljevič.

S prihodom Dedka Mraza v Velenje se je v Šaleški dolini začel tudi sklop prireditev, ki pod okriljem MZPM Velenje potekajo pod nazivom Veseli december 2022, smo pa tudi del programa Čarobni december. Dedek Mraz je, od petka, 9. decembra, do ponedeljka, 19. decembra 2022, na 24 prireditvah v Šaleški dolini obdaril vse otroke od 3. do 6. leta, skupaj kar 1900, od tega v MO Velenje 1401, v Občini Šoštanj 362 in 137 v Občini Šmartno ob Paki. Osrednji del darila je tudi letos kvalitetna knjiga. Prejeli so slikanico Petelinček in jajce, ki jo je napisala Vesna Radovanovič, ilustrirala pa Kristina Krhin. V darilni vrečki je bil tudi otroški ustvarjalni set za izdelavo junakov iz priljubljene risanke Bacek Jon. Kljub temu, da smo se zelo trudili z zniževanjem cen, je darilo za enega otroka zneslo 6,54 EUR. Cena igrače na trgu je 7,5 EUR, mi pa smo za posamezen kos odšteli 2 EUR z že vštetim DDV. Za knjige smo odšteli 3,99 (skupaj z DDV), normalna cena za knjigo na trgu pa je 21,65 EUR. Ker smo s tem že presegli predvidenih 6 EUR za darilo za otroka, dokupiti pa smo morali še vrečke za darila in gumice, tokrat v darilo nismo dodajali sladkarije. Otroci so darila dobili po tem, ko so si ogledali predstavo za otroke. Izvajali so jih: Gledališče Velenje (Kdo je napravil Vidku srajčico), Gledališka skupina Praviljični dotik iz Šoštanja (Mišek Matiček peče piškote) ter Praviljično gledališče Maje Furman (Pika, pika, piskrček).

Po ogledu predstave se prav na vseh dogodkih, ki jih MZPM Velenje pripravi s pomočjo prostovoljcev iz 13 društev prijateljev mladine in krajevnih skupnosti (kjer društev nimajo), otroci družijo z Dedkom Mrazom, z njim zapojejo, razdeli pa jim tudi darila. Za otroke, ki živijo v mestu, smo v velenjskem Domu kulture pripravili kar 6 prireditev, 2 v kulturnem domu Šoštanj in 2 v kulturnem domu v Šmartnem ob Paki. Stroški projekta Veseli december 2022 so bili zaradi več obiskov Dedkov Mrazov in nekoliko dražjih daril višji kot lansko leto, primerljivi z letom 2019, ko smo zadnjič izvedli projekt Veseli december v celoti. Dedek Mraz je obiskal tudi vse vrtce in osnovne šole, tudi manjše enote vrtca in podružnične šole. V Šaleški dolini je 9 centralnih osnovnih šol, ki imajo 5 podružnic. Imamo tri vrtce z več enotami

(samo v MO Velenje jih ima Vrtec Velenje 13, v Šoštanju 3, v Šmartnem ob Paki pa imajo od lani en velik vrtec). Povsod so mu pripravili lep sprejem, marsikje tudi poseben program. Dedki Mrazi so v vrtcih opravili 26 nastopov, od tega v MO Velenje 18 nastopov. V osnovnih šolah je opravil 13 nastopov, od tega 11 v MO Velenje. Dedek Mraz je obiskal še Čarobno promenado, Glasbeno šolo Velenje, v spremstvu podžupanje Aleksandre Vasiljevič je obiskal tudi Dom za varstvo odraslih Velenje (v Topolšici), domske skupnosti v Velenju, VDC Ježek, hišo brezdomcev, materinski dom, številne zavode ... Skupaj je do novega leta opravil skoraj 100 obiskov. Na silvestrovo, v soboto, 31. 12. 2022, se je Dedek Mraz od otrok poslovil na otroškem silvestrovanju, ki se je na Titovem trgu začelo ob 18. uri. Obisk je bil odličen, Dedek Mraz je med otroke razdelil polno veliko košaro bombonov in se fotografiral z vsemi, ki so to želeli.

PROGRAMI, KI JIH IZVAJAMO V SODELOVANJU S ŠOLAMI IN VRTCI

USTVARJAJMO V TUJEM JEZIKU

Učiteljice aktiva tujih jezikov Gimnazije ŠC Velenje so v okviru natečaja Ustvarjajmo v tujem jeziku v lanskem šolskem letu že devetič zapored povabile učence osnovnih šol, da so v angleščini ali nemščini ustvarjali na ponujeno temo. S svojimi prispevki v obliki proze in poezije so pokazali izjemno visok nivo znanja tujega jezika in širino kritičnega razmišljanja. Natečaja se je letos udeležilo 16 učencev iz 6 osnovnih. Za nagrado so jih v sredo, 18. maja 2022, povabili na zabavno angleško delavnico, ki so jo vodili dijaki gimnazije. Udeleženci natečaja poleg priznanj in sladkih nagrad vsako leto prejmejo tudi knjižne nagrade, za katere poskrbimo na Medobčinski zvezi prijateljev mladine Velenje. Knjižne nagrade je sodelujočim v natečaju podelila sekretarka Bojana Špegel.

PROJEKT PODVIGI 2022

V sodelovanju z ZPMS smo za 50 dijakov 2. in 3. letnika Gimnazije Velenje, ki so nas obiskali v Vili Rožle, 23. 6. 2022, pripravili in izvedli projekt Podvigi. Projekt je nosil naslov: Kako lahko s prostovoljstvom polepšam svet? Uvodoma so udeleženci spoznali delo prostovoljske organizacije Medobčinske zveze prijateljev mladine (MZPM) Velenje, ki ima tudi status humanitarne organizacije, ki deluje v javnem interesu. Poseben poudarek je bil na projektih, v katere vključujemo prostovoljce.

Sledila je predstavitev prostovoljskega dela. Ker so vsi zaposleni tudi dolgoletni prostovoljci, so slišali tudi, kako jim je prav prostovoljsko delo odprlo vrata do zaposlitve. Sledila je vihra idej, zbirali smo ideje dijakov, kje bi se še želeli vključiti v prostovoljsko delo, razmišljali so o družbeno-koristnih akcijah, ki bi jih lahko oblikovali v lokalnem okolju ...). Dijaki so dobili nalogo, da zasnujejo prostovoljsko akcijo, ki bi jo lahko izpeljali v sodelovanju z eno od nevladnih organizacij v lokalnem okolju. Pri tem so razmišljali o prostovoljskem delu in hkrati o pomenu podjetništva v NVO. V ta namen so tudi izdelali akcijski in marketinški načrt za akcijo, ki so jo zasnovali. Ugotavljali so, da s prostovoljskim delom na področju načrtovanja in izvedbe dobrodelnih akcij krepijo kompetence načrtovanja, organizacije in podjetništva. Strinjali so se z ugotovitvijo, da se s pomočjo prostovoljskega dela vzpostavlja družba, ki je čuječa, empatična in ceni dobra dela. Večino smo navdušili za prostovoljsko delo in se ob koncu srečanja dogovorili, da bomo v decembru pripravili skupno humanitarno akcijo. In res smo jo. Velenjski Gimnazijci so kupili kar 30 daril za otroke iz socialno depriviligiranih družin, ki smo jih v prazničnem času izročili presrečnim staršem in otrokom. V akciji so sodelovali prav vsi razredi in številni profesorji in profesorice Gimnazije Velenje.

"VARUJMO IN OHRANIMO ŠALEŠKO DOLINO" (šolsko leto 2021/2022)

Začetki projekta, katerega namen je bil mlade seznaniti z napori za izboljšanje stanja okolja v takrat okoljsko degradirani Šaleški dolini, sežejo v leto 1994. Prvotni namen se je z leti sicer spreminjal in prilagajal trenutnim razmeram, vendar pa cilj še vedno ostaja enak - vsako generacijo seznaniti z dosežki na področju okoljske sanacije. V sodelovanju z Eurofins ERIC-o Slovenija d.o.o. smo v šolskem letu 2021/2022 za osmošolce Šaleške doline projekt pripravljali v jesenskem času v letu 2021, saj so si tako želeli šolski mentorji. Žal se je epidemiološka slika tako poslabšala, da smo se odločili, da ga izvedemo spomladi v letu 2022. Potekal je od 13. do 26. aprila 2022, za vsako šolo smo projekt izvajali posebej. Tema je bila: Sedanji problemi v okolju, zapiranje Premogovnika Velenje. V projektu je sodelovalo 279 osmošolcev in 6 mentorjev iz šestih osnovnih šol. Po tem, ko so prisluhnili predavanju in šli na terenski ogled, jih je čakala naloga, ki je od udeležencev zahtevala kar nekaj kreativnosti. Izzvali smo jih, da izdelajo do 30 sekund dolg reklamni filmček na temo: Turizem in rekreacija na Šaleških jezerih. Avtorje smo povabili na nagradni izlet.

"ODPADEK NAJ NE BO SAMO ODPADEK" (šolsko leto 2021 / 2022 in 2022 / 2023)

Gre za drugi najstarejši ekološki projekt v Šaleški dolini, ki v organizaciji MZPM Velenje poteka od leta 1996. V njem mladi spoznavajo gospodarjenje z odpadki. Okoljevarstveni projekt za šeste in sedme razrede osnovnih šol v Šaleški dolini smo v letu 2021 prav tako organizirali v sodelovanju z Eurofins ERIC-o Slovenija d.o.o., PUP Saubermacher d.o.o. in Centrom ponovne uporabe Velenje.

Leto 2022 je bilo posebno zato, ker smo v prvi polovici leta zaključili projekt Odpadek naj ne bo samo

odpadek za šolsko leto 2021/2022, jeseni pa smo izvedli prvi, teoretični del projekta za šolsko leto 2022/2023. Zaradi selitve prvega dela projekta iz pomladi v jesenski čas smo projekt v enem koledarskem letu izvajali dvakrat. Projekt za šolsko leto 2021/22 smo zaključili na dan Zemlje, 22. 4. 2022. Vanj je vključenih 422 šestošolcev oz. sedmošolcev iz osmih osnovnih šol iz MO Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki. Tokrat so razmišljali o ukinitvi plastičnih žlic, slamic, palčk za ušesa, zato so ustvarjali na temo »Plastična, lesena, kovinska ali kakšna drugačna žlica«. Do sredine marca 2022 so nam udeleženci projekta v Vilo Rožle prinesli res zanimive izdelke, s katerimi se vračajo k naravi. Iz njih veje spoznanje, da je naša prihodnost lahko zelena, le navade bo treba precej spremeniti. Prejeli smo 42 izdelkov, ki jih je ustvarilo 44 avtorjev iz sedmih osnovnih šol. Kmalu po začetku novega šolskega leta 2022/2023 je **zveza** začela **nov** okoljski projekt Odpadek naj ne bo samo odpadek, vanj je bilo vključenih 427 šesto in sedmošolcev osmih osnovnih šol. Projekta, ki ga bomo končali spomladi 2023, je potekal na temo: »Moj dežnik je lahko ...«.

ZELENI NAHRBTNIK

Program je namenjen okoljski vzgoji predšolskih otrok v prizadevanjih za čisto okolje. Glavni cilj programa: spodbujanje otrokovih pozitivnih čustev do okolja in narave, razvijanje otrokove občutljivosti na posege človeka v okolje, spodbujanje otrok k iskanju rešitev za okoljske probleme, spodbujanje medsebojnih obiskov, druženja, igre ... V letu 2022 je Zeleni nahrbtnik po dveh letih premora spet krenil na pot po vseh treh vrtcih v Šaleški dolini. Nahrbtnike smo opremili z novimi vpisnimi listi, zemljevidi ... Na pot so štirje nahrbtniki krenili marca 2022. V projektu je sodelovalo okoli 1500 vrtčevskih otrok in številne strokovne delavke in delavci v Vrtcu Velenje, kjer sta krožila dva nahrbtnika, v Vrtcu Šoštanj in Vrtcu Sonček v Šmartnem ob Paki. V slednjih je krožil po en nahrbtnik. V Vilo Rožle so se nahrbtniki vrnili junija, z izpolnjenimi listi, simpatičnimi risbicami, pesmicami in izpolnjenimi nalogami.

S KNJIGO V SVET - KAJUHOVA BRALNA ZNAČKA

Leto 2022 je bilo Kajuhovo leto, posebno tudi za nas. V času, ko knjige vse bolj nadomešča sodobna elektronika, je projekt S knjigo v svet – Kajuhova bralna značka, še bolj pomemben kot v preteklosti. To je bilo namreč leto, ko smo imeli obletnico tudi mi, saj mladi v Šaleški dolini Kajuhovo bralno značko osvajajo že 55 let. Veseli smo, da statistika kaže, da so mladi tudi v minulem šolskem letu veliko brali. Zato se za prihodnost Kajuhove bralne značke ne bojimo, saj vemo, da je gibanje med mladimi še vedno priljubljeno. V maju in juniju 2022 smo zbirali podatke o dobitnikih Kajuhove bralne značke na vseh osnovnih šolah v Šaleški dolini. Projekt Zlata bralka, zlati bralec smo ponovno lahko zaključili na prireditvi v velenjskem Domu kulture. Mladih ljubiteljev in ljubiteljic branja, ki so si s tem »prijbrali« posebno priznanje in lepo knjižno nagrado, darilo Društva bralna značka Slovenije, je bilo 153, kar je 22 več kot leto prej. Zlati bralci in bralke (113 iz MO Velenje, 31 iz Občine Šoštanj in 9 iz Občine Šmartno ob Paki), so na odru prejeli spominska priznanja, ki jim jih je podelila podžupanja MO Velenje Aleksandra Vasiljevič.

Zveza je vsakemu od zlatih bralcev in bralk podarila še unikatno leseno bralko s podobo rojaka Karla Destovnika Kajuha, saj smo obeležili ne le 55 letnico Kajuhove bralne značke, ampak tudi 100 letnico pesnikovega rojstva. Lepo darilo mladim bralcem in bralkam je bila tudi gledališka predstava iCankar, razgibana mladinska detektivka. Na MZPM Velenje smo ponosni in veseli tudi zato, ker je v lanskem šolskem letu Kajuhovo bralno značko usvojilo kar 3148 osnovnošolcev in osnovnošolk iz Šaleške doline (leto prej 3097), od tega 2310 v MO Velenje, 593 v Občini Šoštanj in 243 v Občini Šmartno ob Paki.

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA

Cilj projekta je, da otrok ob knjigi, ki mu jo preberejo starši, bratje, sestre ali strokovne delavke v vrtcih, doživlja ugodje, veselje in zabavo. Hkrati razvija sposobnost miselnega in čustvenega sodelovanja v literarnem svetu. Veseli smo, ker so v program Predšolske bralne značke vključeni vsi vrtci v Šaleški dolini. Še bolj veseli in ponosni smo, da število mladih bralcev in bralk iz leta v leto narašča.

Na MZPM Velenje smo v letu 2022 pripravili 5 zaključnih prireditev za dobitnike predšolskih bralnih značk; po dve v Velenju in Šoštanju ter eno v Šmartnem ob Paki. Svojo prvo bralno značko, imenovano Ostržek, je usvojilo kar **535** otrok iz treh vrtcev v Šaleški dolini, še **363** pa je malih bralcev in bralk, ki so usvojili bralno priznanje. Lepo darilo otrokom in strokovnim delavkam, ki so uživali na zaključnih prireditvah, je bila tudi predstava gledališča Ku-kuc »**Medvedja simfonija**«. Skupaj smo junija 2022 z lesenimi lutkami Ostržka in priznanji obdarili **898** malih bralcev in bralk (leto prej 722), ki jim je pri usvajanju bralne značke pomagalo kar 86 mentoric in mentorjev.

49. MALA NAPOTNIKOVA KIPARSKA KOLONIJA

Po vzoru dveh preteklih let smo se na pragu jeseni zaradi še vedno kar velikega števila okuženih z novim koronavirusom tudi v letu 2022 odločili, da tokrat že 49. Malo Napotnikovo kiparsko kolonijo izvedemo tako kot v epidemčnih letih 2020 in 2021. Z njo ohranjamo spomin na akademskega kiparja Ivana Napotnika, vsako leto pa z najboljšimi deli obogatimo tudi stalno zbirko, ki je na ogled v Vili Rožle. Mladi kiparji iz Šaleške doline so konec septembra in v prvih dneh oktobra ustvarjali vsak na svoji šoli, na koncu pa je strokovna komisija v petek, 14. oktobra 2022, v Vili Rožle opravila izbor treh najboljših

del in s tem zaključila letošnjo kolonijo. Ekipe so imele skoraj dva tedna časa, da so lesu dale novo podobo in sporočilnost, tema pa tudi lani ni bila določena. Dali smo jim le izziv, da ustvarijo tudi kakšno delo, povezano s Kajuhovim letom. Do dogovorjenega roka smo v Vili Rožle prejeli **20 lesenih kipov in skulptur**, ki so nastali na sedmih osnovnih in eni srednji šoli (ŠCV; Gimnazija Velenje, umetniška smer), pod vodstvom devetih mentorjev. Najboljša tri dela bodo del stalne zbirke v Vili Rožle. Razstava vseh 20 nastalih del je bila od ponedeljka, 17. oktobra 2022, na ogled v Mestni knjižnici Šoštanj, po novem letu pa smo jo bodo preselili še v Mestno knjižnico Velenje.

32. OTROŠKI PARLAMENT

Otroški parlament je program ZPMS, v katerem MZPM Velenje aktivno sodeluje že vseh 32 let. Gre za program vzgoje otrok in mladostnikov za demokracijo. Podobne programe poznajo le redke evropske države. MZPM Velenje je tudi regijski koordinator za Spodnjo Savinjsko, Zgornjo Savinjsko in Šaleško dolino. Vse od leta 1990 Otroški parlament deluje v obliki zasedanj, ki omogočijo sodelovanje vsem osnovnošolcem. Najprej na šoli učenci opravijo šolski parlament, na katerem izberejo predstavnike za medobčinski otroški parlament, na medobčinskem pa predstavnike za regijski otroški parlament. Zadnja faza izbora poteka na regijskem zasedanju, kjernato regijski predstavniki zastopajo interese vrstnikov na nacionalnem otroškem parlamentu, ki je vsa leta do leta 2020 potekal v veliki dvorani Državnega zbora RS v Ljubljani. V letu 2022 se je po dveh letih vrnil vanj, česar so bili otroci in mentorji izjemno veseli. Žal pa tudi v letu 2022 nismo mogli izvesti medobčinskih in regijskega parlamenta v živo, saj so se ukrepi sprostili šele pozno v marcu 2022. Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje je zato 17. marca 32. regijski Otroški parlament izvedla s spletno video konferenco, ki je potekala iz Vile Rožle preko aplikacije ZOOM. Tema parlamenta je bila že tretje leto zapored Moja poklicna prihodnost. Na 32. regijskem otroškem parlamentu so sodelovali učenci 23 osnovnih šol iz Zgornje ter Spodnje Savinjske in Šaleške doline. Vsako šolo sta zastopala dva mlada parlamentarca.

MLADI RAZISKOVALCI ZGODOVINE

Veseli in ponosni smo, da je 13. junija 2022 v Muzeju Velenje na Velenjskem gradu potekala zaključna prireditev 53. srečanja Mladih raziskovalcev zgodovine, katerega častni pokrovitelj je bilo Ministrstvo za zdravje. Mladi zgodovinarji so raziskovali na temo **»Nalezljive bolezni v preteklosti in boj z njimi«**. MZPM Velenje je bila soorganizator prireditve, ki jo je pripravila naša krovna organizacija, Zveza prijateljev mladine Slovenije (ZPMS). Da je prireditev resnično uspela, se moramo iskreno zahvaliti gostiteljem, Muzeju Velenje in direktorici Tanji Verboten. Velenjski muzealci so za mlade zgodovinarje in njihove mentorje iz vse Slovenije med drugim pripravili zelo zanimiv ogled razstav in muzejskih zbirk. Zbrane je najprej v imenu MO Velenje pozdravil Marko Pritrznik, vodja urada za družbene dejavnosti, nagovoril jih je tudi Zdenko Gorišek, predsednik MZPM Velenje. Komisija za delo zgodovinskih krožkov pri ZPMS je ocenila 21 raziskovalnih nalog, ki jih pripravilo 131 učencev pod mentorstvom 26 učiteljev. Podelili smo 14 zlatih priznanj in 7 srebrnih. Zlato priznanje je dobila tudi raziskovalna naloga z naslovom **»Bolje preprečiti, kakor lečiti«**, ki so jo pripravili mladi zgodovinarji na šmarški OŠ bratov Letonja pod mentorstvom učiteljice Darje Kugonič.

EVROPA V ŠOLI

Natečaj Evropa v šoli poteka pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije, pri Medobčinski zvezi prijateljev mladine Velenje pa smo regijski koordinatorji za Spodnjo Savinjsko, Zgornjo Savinjsko in Šaleško dolino. Gre za evropski natečaj, ki ponuja prijazen in neposreden način, kako učence vzpodbuditi k razmišljanju o Evropi in najaktualnejših temah, ki pestijo njene prebivalce. Poteka že od leta 1953 pod pokroviteljstvom Sveta Evrope, Evropske komisije in Evropskega parlamenta ter Evropske kulturne fundacije. Natečaj je v šolskem letu 2021/2022 potekal na tudi med mladimi zelo aktualno temo Brez modre ni zelene, brez vode ni življenja. Odziv šol in število poslanih del je krepko presegel številke iz epidemičnega leta 2021, ko so otroci morali ustvarjati doma, saj je pouk potekal na daljavo. Še posebej veseli dejstvo, da so bili učenci iz regije SAŠA tudi letos izjemno uspešni na nacionalnem nivoju natečaja. 19. aprila 2022 je namreč ZPMS objavila nacionalne rezultate natečaja, sodelujoči iz naše regije pa so na njem usvojili kar osem nacionalnih nagrad! ZPMS je nagrajence in njihove mentorje 13. maja 2022 peljala na nagradni izlet v Rakov Škocjan, zraven smo šli tudi mi. Na regijskem nivoju smo zbrali 204 dela 209 avtorjev, ki jih je pri ustvarjanju vodilo 65 mentorjev. Na nacionalni natečaj Evropa v šoli smo na MZPM Velenje poslali 17 literarnih del, 41 likovnih del, štiri fotografije in dve video deli, ki sta jih izmed vseh prispelih del izbrali dve strokovni komisiji. Na natečaju je sodelovalo 16 šol iz regije SAŠA, od tega 15 osnovnih in ena srednja šola.

HUMANITARNA DEJAVNOST V LETU 2022

MZPM Velenje je nevladna organizacija, ki ima od marca leta 2022 tudi status humanitarne organizacije, ki deluje v javno dobro. Zato je od prve razglasitve epidemije novega koronavirusa (marca 2020) zveza močno okrepila delo na humanitarnem področju. Število družin z otroki, ki so se na nas obrnili s prošnjo za pomoč, ker niso več zmogli vseh stroškov, se je več kot podvojilo že v letu 2021. Večini družin smo

pomagali tudi v letu 2022, prihajale pa so še nove. Redke so družine, kjer so starši po zdravstveni krizi našli delo in niso več potrebovali naše pomoči. Te pa so še vedno deležne družine, kjer oba starša prejmeta minimalni osebni dohodek, sploh, če živijo v tržnih stanovanjih. Med družinami, ki nas prosijo za pomoč, je še vedno vse več takšnih, kjer so starši zaposleni, a prejemajo minimalno plačo. Struktura prosilcev za pomoč se je spremenila, saj imajo velikokrat tisti, ki ne delajo in živijo le od socialnih transferjev več pomoči države kot tisti, ki delajo za minimalno plačo. Še posebej v težkem položaju so mame in očetje, ki živijo sami z otroki (samohranilci). Tudi v letu 2022 smo posebno pozornost posvečali družinam z otroki, ki imajo kronične ali redke bolezni. Zaradi uspešnega pridobivanja donacij v zadnjih treh letih, tudi v letu 2022, smo imeli dovolj sredstev, da smo jim lahko pomagali. Poleg tega smo humanitarna sredstva uspešno pridobivali tudi pri naši krovni organizaciji ZPMS, saj smo naše družine redno prijavljali za pridobitev finančne pomoči, s katero smo potem poplačali najbolj nujne življenjske stroške družin. V letu 2022 smo pridobili tudi veliko materialnih donacij, zato smo v Vili Rožle skoraj celo leto pripravljali in delili pakete hrane, higienskih pripomočkov in šolske potrebščine. Trend iz leta 2021 se je torej nadaljeval tudi v letu 2022, ko je bila prva polovica leta še močno zaznamovana z epidemijo in omejitvami. Opazili smo, da ni več toliko povpraševanja po računalniški opreми, saj pouk ni več tekel na daljavo. Vseeno pa smo lahko tistim, ki so zaprosili za računalniško opremo, to zagotovili, saj smo imeli teh še dovolj na zalogi.

MZPM Velenje se je torej tudi v letu 2022 celo leto odzivala na potrebe in stiske ljudi. Družinam z otroki smo pomagali na različnih ravneh. Naše vodilo je bilo vedno prisluhniti, pomagati in tudi spoštovati ter zaščititi dostojanstvo ljudi, ter jim omogočiti varne obiske v naši vili, zato smo družine po prevzem pomoči sklicevali v različnih urah in s presledki, kar nam je vzelo več časa in energije, a se je na koncu to pokazalo kot uspešno. Marsikoga je namreč še vedno sram, skrbi jih, da bi kdo izvedel, da dobivajo pomoč. Veseli in ponosni smo, da nam je tudi v letu 2022 z različno pomočjo uspelo razveseliti številne družine z otroki, saj so nam tudi tokrat zelo dobro stali ob strani številni donatorji, ki so imeli posluh za stisko ljudi. K temu je zagotovo pripomoglo tudi dobro sodelovanje z mediji in lokalno skupnostjo, tako MOV kot tudi Občino Šoštanj ter Šmartno ob Paki. Tudi v letu 2022 smo odlično sodelovali s krovno organizacijo (ZPMS), če je bila potreba, smo se povezali z njo in s skupnimi močmi poiskali ustrezno rešitev za vsak posamezni primer stisk v družinah iz Šaleške doline. Naš Odbor za humanitarnost je zasedal (v živo) 10. marca 2022 in 20. oktobra 2022. Na obeh sejah smo obravnavali veliko primerov družin in se dogovorili za pomoč. Po vsaki seji smo se takoj lotili dela in poskrbeli, da so pomoči najbolj potrebni do nje tudi prišli. Vsaka družina, ki je izpolnila vlogo za vključitev v humanitarni program in predložila ustrezno dokumentacijo, je bila deležna določene oblike pomoči, za katero je strokovna služba presodila, da je zanjo v danem trenutku najbolj ustrezna, upoštevajoč njihovo stisko in naše finančne ter materialne zmožnosti.

HUMANITARNA POMOČ ZPMS

V letu 2022 smo od ZPMS na petih sejah komisije za humanitarnost za družine iz Šaleške doline pridobili 4.880 EUR finančnih sredstev. Večini družin smo s temi sredstvi plačali najbolj nujne položnice in kupili nekaj opreme, ki so jo potrebovali. Pridobili pa smo tudi veliko materialne pomoči, artiklov hrane in higienskih pripomočkov iz donacij DM, Lidl, Henkel, P&G, Mercator, ki smo jih redno vključevali v pakete za družine.

V skladu s sklepi seje humanitarnega odbora pri MZPM Velenje družinam iz Šaleške doline smo celo leto poravnavali položnice, predajali pakete hrane in pakete z različnimi gospodinjskimi artikli, delili šolske potrebščine, dobro ohranjena in nova oblačila in obutev, otroške in športne copate ... Družinam smo v skladu z dogovorom donirali tudi bone za nakup hrane in oblačil ter obutve za otroke v trgovinah, kar so nam omogočala donacijska sredstva, ki smo jih zbrali sami. .

V letu 2022 smo družinam z otroki razdelili 35 vrednostnih bonov za nakupe hrane v vrednosti od 50 do 100 EUR, 70 otrok pa je prejelo bone za nakup oblačil in obutve (v vrednosti od 50 do 100 EUR). V zadnji tretjini leta smo po sklepu humanitarnega odbora vrednost namreč povišali iz 50 na 100 EUR zato, ker so cene zelo poskočile. Ocenjujemo, da smo v letu 2022 z bogatimi paketi hrane in higienskih pripomočkov, ki so bili vredni od 100 do 150 EUR, družinam razdelili vsaj 300 paketov. Nekatere družine, kjer je stiska večja, so jih dobile večkrat, v različnih obdobjih leta.

Zadnji teden v avgustu 2022 smo začeli z razdeljevanjem šolskih potrebščin. Pridobili smo jih iz akcij Poštar Pavli in Polna šolska torba ter ZPMS (prejeli smo 250 EUR namenskih sredstev, ki smo jih porabili za nakup določenih šolskih potrebščin, ki niso bile zajete v blagovno donacijo: zvezke za 1. triado, kjer se uporabljajo posebni izvodi in pripomočke, (dvovrstične kalkulatorje, primerne za zadnjo triado, zemljevide, notne zvezke, šestila, črtalnike, dodatne flomastre, posebna ravnila ...). Sredstvom smo dodali lastna sredstva, saj smo le tako lahko otrokom donirali kompletne pakete izdelkov, ki so jih zahtevale njihove izbrane šole. Sezname potrebščin so nam posredovali starši, ki so se k nam obrnili po pomoč, nekaj družin smo pozvali tudi mi. Akcijo razdeljevanja šolskih potrebščin vedno nadaljujemo

tekem celega šolskega leta, saj so potrebe po tem vseskozi prisotne. Do 29. 9. smo s šolskimi pripomočki pomagali 47 otrokom iz Šaleške doline (razdelitev avgust-september), do konca leta pa še 20 otrokom. Med prejemniki je bila tudi sedemčlanska družina iz Ukrajine, ki je zaradi vojne začasno nastanjena v Velenju.

Petim družinam iz Velenja smo pomagali z računalniško opremo. Tri so dobile obnovljene rabljene računalnike, deklici iz enostarševske družine, ki je zelo nadarjena likovnica in glasbenica, smo donirali nov prenosnik, prav tako smo nov prenosnik namenili fantku iz Velenja, ki prihaja iz 5 članske skromne družine. Prenosnik bodo tako lahko uporabljali vsi trije otroci, saj doma nimajo nobene druge računalniške opreme.

Tudi v šolskem letu 2022/2023 smo s strani Bralne značke Slovenija teče razdelitev brezplačnih izvodov revij Cicido in Ciciban med otroke iz socialno šibkih okolij. Po razrezu je naša zveza dobila 9 mest, od tega 2 prejemnika oz. 3 prejema Cicido (v enem primeru sta vključena dvojčka), preostalih 7, ki so starejši pa prejema Ciciban. Pri razdelitvi smo zajeli otroke iz vseh treh občin (Velenje: 8, Šoštanj: 1 in Šmartno ob Paki: 1). Revije otroci prejmejo po pošti.

Dva od treh kandidatov, ki sta začela opravljati vozniški izpit s pomočjo donacije Petrola (preko ZPMS) konec leta 2021, sta izpit opravila v letu 2022. Tretji najstnik iz socialno šibke družine žal zaradi zdravstvenih težav ni uspel. Po sklepu humanitarne komisije pri ZPMS ga tudi ne bo mogel več opravljati, saj so akcijo zaključili, denar pa so porabili za doplačila drugima kandidatom. Cene so se namreč precej dvignile, vsakemu kandidatu pa so namenili po 1500 evrov pomoči pri opravljanju izpita.

POMOČ IZ LASTNIH DONACIJSKIH SREDSTEV

V prvih mesecih leta 2022 smo poleg delitve paketov hrane in higienskih pripomočkov ter bonov za različne nakupe za družino, ki ima otroka s posebnimi potrebami, doplačali očala, brez katerih otrok ne more funkcionirati. Enostarševski družini iz Velenja, ki ima bolnega otroka, ki ga pogosto vozi na preglede, smo kupili vinjeto, eni mladostnici smo konec marca za potrebe šolskega dela (obvezna šolska praksa na frizerski šoli) kupili multifunkcijski strižnik za lase, eni deklici iz Velenja, s prepoznanim Skotopičnim sindromom, smo pomagali pri plačilu Irlen diagnostike in barvnih filtrov za pridobitev posebnih očal. Dvema otrokoma s posebnimi potrebami smo omogočili terapije s konjem v (višini 2X 300 EUR). Očetu hudo bolnega fanta smo dvakrat v letu 2022 pokrili stroške prevoza in prenočitev v Nemčiji, kamor je spremljal otroka, mami je stroške kril ZZZS. Fantu s težavami s sluhom smo kupili slušni pripomoček za zmanjšanje vpliva hrupa ...

Za pomoč otrokom smo v letu 2022 namenili **11.773,92** EUR donacijskih sredstev. Celo leto 2022 smo v skladu z dogovori s prejemniki finančne pomoči poravnavamo različne položnice, najpogosteje gre za najnujnejše bivanjske položnice (komunala, elektrika, urejanje prostora, stroške za šolo in vrtec ...). Lani smo družinam v stiski poravnali položnice v višini **12.309,27** EUR. Donacijska sredstva smo črpali iz različnih virov.

BREZPLAČNE POLETNE POČITNICE V PACUGU, SAVUDRIJI IN MOZIRJU

Številnim družinam smo v času poletnih počitnic pomagali pri vključitvi njihovih otrok na letovanje. Ceno smo določili v skladu z že znanimi kriteriji, vezanimi na višino otroškega dodatka ali izjemno stanje družine, kot npr. izguba službe, smrt v družini, razveza staršev, bolezen v družini ... Na letovanje v Pacug in Savudrijo smo letos odpeljali 140 otrok, od tega je bilo brezplačnih 26, delno financiranih 34, 80 otrok pa je bilo takšnih, ki so letovali samoplačniško za polno ceno (zdravstveno). Zdravstvena cena letovanja v Pacugu je znašala 130 EUR, za letovanje v Savudriji pa 140 EUR. S pomočjo sredstev iz ZZZS je letovalo 133 otrok, pri izvedbi letovanj je sodelovalo 21 prostovoljcev zveze. Sredstva smo črpali iz različnih virov. Finančna sredstva zanje smo pridobili iz različnih virov: humanitarnih akcij Zveze prijateljev mladine Slovenije (Pomežnik soncu in Otroci s posebnimi potrebami), finančno so pomagali humanitarni Odbor za pomoč občankam in občanom MO Velenje, Mestna občina Velenje, občini Šoštanj, Šmartno ob Paki ter posamezni donatorji. S pomočjo donacije Rotary kluba Velenje in Športne zveze Velenje smo 18 otrokom iz Šaleške doline (10 otrok iz MOV, 7 iz Občine Šoštanj in 1 deklica iz Občine Šm./Paki) omogočili udeležbo v programu športnih počitnic »Veter v laseh«, ki se je odvijal v terminu od 2. – 6. avgusta. Za otroke je bila udeležba na taboru povsem brezplačna.

BOTRSTVO V SLOVENIJI

V letu 2022 smo številnim otrokom in mladostnikom iz naše doline pomagali pri vključitvi v program Botrstvo v Sloveniji. Nekateri so se vključili s podaljšanjem, drugi s prvo vključitvijo v program. Z ZPM Moste Polje dobro sodelujemo, po potrebi se povežemo in s skupnimi močmi pomagamo otrokom do pridobitve botrstva. Za vključitev pripravimo predlog in vso potrebno dokumentacijo. V letu 2022 smo vložili 42 prijav za botrstvo, leto prej 11. Vsi so pridobili odobreno botrstvo, nekaj tudi v dvojnem znesku, torej 60 EUR na mesec (perspektivni športniki, glasbeniki in otroci iz socialno najbolj šibkih družin). Eno družino smo pomagali vključiti v akcijo Veriga dobrih ljudi.

VEČJE HUMANITARNE AKCIJE ZA MZPM VELENJE

Del 5. Pljuska na Velenjski plaži je bila tudi dobrodelna akcija Odreži drugačnost, ki je v letih 2020 in 2021 zaradi zdravstvenih razmer ni bilo mogoče organizirati. Lani so v tej lepi akciji slovenski frizerji zbrali **1.815, 54 EUR**. Polovico zneska smo po dogovoru z organizatorjem prenakazali ZPMS. Temu znesku pa je Mestna občina Velenje dodala 2.000 EUR, ki so jih namenili MZPM Velenje. Vodja projekta, ki povezuje slovenske frizerje, je Velenjčan Marko Hriberšek. Izkupiček je bil namenjen za letovanja otrok, ki morja sicer ne bi videli in doživeli. Sodelovalo je več kot 30 frizerjev.

- 17. junija 2022 je MO Velenje organizirala odprtje kopalne sezone, ki je potekalo v okviru Kresne noči na Velenjski plaži. V okviru tradicionalne prireditve Kluba vodnih športov Velenje je župan Mestne občine Velenje Peter Dermol naši zvezi predal ček v višini 5.000 evrov za letovanje otrok in nakup šolskih potrebščin. Istočasno je sekretarka zveze Bojana Špegel prevzela tudi ček podjetja Vonpharma d.o.o., ki je odkupil majico s podpisom Tadeja Pogačarja. Mestna občina Velenje nam je namreč donirala majico s podpisom kolesarja Tadeja Pogačarja. Organizirali smo spletno dražbo, majico pa je kupilo podjetje Vonpharma d.o.o. iz Žalca. Pridobili smo 2.000 EUR za pomoč otrokom.

- Po dveh letih je tudi velenjsko podjetje Skaza d.o.o. dobrodelni tek OTROK OTROKU spet pripravilo v živo, tokrat na dvorišču podjetja na Selu pri Velenju. MZPM Velenje je na dogodku, ki so ga izvedli v soboto, 24. septembra 2022, pripravila sklop štirih ustvarjalnih delavnic in poslikave obrazov, ki so bile odlično obiskane. Izkupiček 7. Skazinega teka, ki ga je organiziralo Športno kulturno društvo podjetja Skaza, so namenili naši zvezi. Donacija je bila res velika, saj so zbrali kar 10.300 EUR. Namenili smo jo plačilu položnic, nakupu oblačil in čevljev, šolskih potrebščin in opreme za otroke. Vsega denarja še nismo porabili, saj je bila donacija nakazana sredi decembra 2022.

- 3. decembra je Velenju je pod budnim očesom glavne organizatorke projekta **Barbare Kelher** potekal Velenje Trail. Začetek športnega dogodka je kljub grdemu vremenu privabil veliko športnih navdušencev. Prav vsak, ki se je udeležil teka ali pohoda, je dodal kamenček v mozaik ustvarjanja lepih zgodb za otroke iz Šaleške doline. Celoten izkupiček v višini 1.768 EUR so organizatorji namenili otrokom in mladostnikom za počitnice ob morju (kolonija poletje 2023).

PRAZNIČNA OBDARITEV OTROK IN DRUŽIN IZ SOCIALNO ŠIBKIH OKOLIJ

Vila Rožle je v mesecu decembru, delno pa še v januarju 2023, postala hiša daril, ki so jih donirali različni donatorji, organizacije ter posamezniki z velikim srcem, ki jih bomo predstavili v nadaljevanju. Otrokom in mladostnikom smo tako s pomočjo in podporo različnih donatorjev v decembrsko-januarskem obdobju razdelili 130 zelo bogatih daril (vrednost je v več primerih preseгла 100 evrov). Starše smo prosili za povratne informacije, sporočili so, da so bili otroci daril zelo veseli, vsi so bili zelo ganjeni, še posebej zato, ker so donatorji pri vsebinah daril resnično upoštevale njihove želje.

- Drugo leto zapored smo sodelovali v akciji obdarovanja otrok Trije zimskih botrov. S pomočjo dobrih mož smo uspeli razveseliti 31 otrok iz Šaleške doline. Otroci so donatorjem pripravili tudi zahvale, saj je večina dobila točno tisto, kar si je želela. Svoje želje so nam oddali s pomočjo risbic in opisov.

- Dijaki in dijakinje, povezani v Dijaško skupnost, so organizirali akcijo Gimnazija ŠC Velenje obdaruje. Povezali so se z nami in pripravili darilca za otroke. Prav vsak razred je izbral obdarovanca in pripravil darilo. Odzvali so se prav vsi razredi na šoli in s tem pokazali, da niso pomembna vedno samo individualna tekmovanja, ampak tudi srčnost, ki osrečuje. Z darili so osrečili 30 otrok, ki so dobili darila, ki so si jih sami zaželeli. Njihove želje niso bile velike, zato so dijaki in tudi profesorji šole v marsikateri paket dodali še kaj, kar ni bilo na spisku želja.

- S strani ZPMS smo prejeli poziv za predloge otrok, ki bi jih s pomočjo različnih donatorjev v Veselem decembru osrečili z darili, ki si jih želijo. Seveda smo se z veseljem odzvali, kontaktirali družine, da so sporočile želje otrok, ki smo jih v pisni obliki posredovali ZPMS. V sodelovanju z ZPMS smo tako osrečili 25 otrok.

- Ena od naših decembrskih dobrih vil je že več let Velenjčanka Duška Lalek. Tudi v prazničnem letu 2022 je organizirala akcijo zbiranja donacij za nakup daril za otroke iz socialno šibkih družin. Prispevali so jih Duškini sodelavci iz Bolnišnice Topolšica, Duška in njen partner Gregor ter šest njenih prijateljev in prijateljic. Skupaj so zbrali kar 2.200 EUR, ki so jih namenili za nakup daril. Obdarili smo 24 otrok, dodali so tudi darila za starše teh otrok.

- 20. decembra smo na velenjski Osnovni šoli Šalek prevzeli lepo donacijo prehrabnih in kozmetičnih izdelkov. V dobrodelni akciji, ki je potekala pod mentorstvom učiteljice Tinkare Kristan, so učenci in učenke šole s pomočjo staršev in učiteljev zbrali kar za 25 lesenih zabojev in nekaj vrečk izdelkov. S

pomočjo te donacije smo 32 družinam iz Šaleške doline predali pakete z dobrotami, da je bila njihova praznična miza bogato obložena.

- V podjetju Mega M d.o.o. iz Velenja so zaposleni drugo leto zapored v mesecu decembru zbirali nepokvarljive prehranske izdelke in darila za otroke iz depriviligiranih družin v Šaleški dolini, ki jim pomaga naša zveza. 27. decembra sta donacijo pripeljala v Vilo Rožle generalni direktor podjetja Matej Meža in sodelavka Tajda Lepko. Iz nje smo pripravili kar nekaj paketov za naše družine in še 10 lepih daril za otroke, ki smo jih razdelili konec decembra in v začetku novega leta 2023.

- V velenjskem Centru gibanja so letos v času prazničnega decembra prvič pripravili humanitarno akcijo, s katero bodo osrečili dve enostarševski družini, ki jim pomagamo v našem humanitarnem programu. V ponedeljek, 19. decembra 2022, so lahko obiskovalci Centra gibanja, kjer strokovno skrbijo za zdravje in dobro počutje, njihovi člani kolesarili za dober namen. Akcija je potekala od 6. ure zjutraj do 22. ure zvečer. Ni bilo pomembno, kako dolgo so vrteli kolo, tudi to, koliko so vrgli v škatlo za donacije, ni bilo določeno. Zbrali so 1500 evrov, za kar se vsem, ki ste sodelovali v akciji, MZPM Velenje zahvaljuje v imenu dveh enostarševskih družin, v katerih imata otroka tudi zdravstvene težave, ki jima je bila donacija namenjena.

Zelo srečni in hkrati ponosni smo, da MZPM Velenje deluje v okolju, kjer živi veliko posameznikov in deluje veliko podjetij ter obrtnikov, ki imajo čut za sočloveka. Veliko pomoči nam pri našem delu namenijo tudi vse tri lokalne skupnosti, torej MO Velenje ter občini Šoštanj in Šmartno ob Paki. Prav z njihovo pomočjo lahko na MZPM Velenje pomagamo družinam iz socialnega roba, pri čemer na prvo mesto vedno postavljamo otroke in njihove potrebe, rušimo stereotipe in pripomoremo k enakosti otrok! V letu 2022 so nam z donacijami pomagali tudi občani. A.P. je ob svojem okroglem jubileju namesto darilo zbrala denar za otroke in nam nakazala 500 EUR. Mama otroka, ki je zbolel tik pred odhodom na letovanje na morju, je že plačano letovanje v višini 140 evrov namenila za donacijo zvezi. Septembra 2022 smo od Dinosa prejeli sredstva v višini 520 EUR. Oče dveh otrok, ki sta letovala v Savudriji je uredil, da je bil izkupiček od prodanega papirja v njegovem podjetju, namenjen naši organizaciji. Iskreno hvala tudi podjetjem in obrtnikom, ki so nam namenili finančne donacije: Hermi d.o.o., EUTRIP d.o.o., Lekarna Velenje, Marjana Polak s.p., Vonpharma d.o.o., Makom trgovina d.o.o., Premogovnik Velenje d.o.o. Zahvala gre tudi ostalim donatorjem, ki so depriviligiranim družinam iz Šaleške doline z izkupičkom dobrodelnih akcij močno polepšali leto. To so: SKD podjetja Skaza d.o.o, Rokometni klub Velenje, Center Gibanja Velenje, Marko Hriberšek in frizerji, ki so sodelovali v akciji Odreži drugačnost 2022, Odbor za pomoč občanom MOV, župan MOV Peter Dermol, Vonpharma d.o.o., Rotary klubu Velenje ...

V času projekta Veseli december 2022 smo na prireditvah za otroke v velenjskem Domu kulture s pomočjo številnih podjetij in posameznikov pripravili bogata darila za srečelov. Prodali smo vse srečke in na koncu na račun MZPM Velenje za programe, ki jih bomo izvajali v letu 2023, položili 1.500 EUR. Hvala vsem, ki ste nam pomagali z materialnimi donacijami!

Skupaj smo v letu 2022 za pomoč otrokom in družinam ter letovanja otrok zbrali 44.007,12 EUR finančnih donacijskih sredstev, vseh pa na račun nismo prejeli do 31. 12. 2022. Nekaj jih je bilo že poravnanih v letu 2023, nekaj jih še bo. Vseh sredstev še nismo porabili, kar nekaj je namreč namenskih, za letovanje otrok v letu 2023. Ocenjujemo, da smo zbrali in razdelili vsaj še za 25 tisoč EUR materialne pomoči. Hvala vsem srčnim donatorjem v imenu družin in otrok, ki so z njihovo pomočjo prejeli našo pomoč!

FINANČNO POROČILO

Zveza MZPM Velenje je imela 322.486 EUR prihodkov in 319.512 EUR odhodkov. Poslovni izid (dobiček) je bil 2974 EUR, kjer gre za neporabljen donacijska sredstva, ki smo jih po sklepu skupščine MZPM Velenje prenesli v leto 2023. Mestna občina Velenje je za delovanje zveze prispevala 170.127 EUR, Občina Šoštanj 33.348,11 EUR in občina Šmartno ob Paki pa 5.500 EUR. Na razpisih v RS smo pridobili 62.069 EUR, starši so za sodelovanje v naših programih prispevali 20.560 EUR. Pridobili smo 28.457 EUR finančnih donacij za pomoč otrokom in družinam (brez sredstev za letovanja) in vsaj še za 25.000 EUR materialnih donacij. Delež MO Velenje v skupnih prihodkih MZPM Velenje je 52,75%.

Poročilo o delu MZPM Velenje za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022 smo pripravili: Bojana Špegel (sekretarka), Dušana Jager in Simona Valoh (strokovna sodelavca).

Velenje, 17. 4. 2023